

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Тема: Удосконалення методів управління інноваційною діяльністю
підприємства

Спеціальність 073 «Менеджмент»,
освітня програма 8.073.00.09 «Бізнес-адміністрування»

Завідувач кафедри: _____ / Карінцева О.І. /

Керівник роботи: _____ / Дериколенко О.М. /

Виконавець: _____ / Чумак Н.В. /
П.І.Б.

Група: _____ БА.мз-11С
шифр

Суми 2022 р.

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
**Завідувач кафедри економіки,
підприємництва
та бізнес-адміністрування**
_____ **О.І. Карінцева**
«17» 10. 2022 р.

ЗАВДАННЯ
до кваліфікаційної роботи магістра

Студента(ки) групи БА.мз-11С, 2 курсу _____ ЦЗДВН
(найменування інституту)
Спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня програма 8.073.00.09 «Бізнес-адміністрування»

_____ Чумак Наталія Вікторівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема індивідуальної роботи:

Удосконалення методів управління інноваційною діяльністю підприємства

Затверджую наказом по Сум ДУ № 1110-VI від «22» 11. 2022 р.
Термін здачі студентом закінченої роботи: «02» 12. 2022 р.

Вихідні дані до роботи: Статистичні дані, науково-методична література,
фінансова звітність підприємства

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що підлягають розробленню): 1. Інноваційна діяльність підприємства: теоретичні аспекти.
2. Управління інноваційною діяльністю підприємства.
3. Шляхи вдосконалення результатів інноваційної діяльності підприємства.

Перелік ілюстрацій:

1. Розрахунок річної економії палива на підприємстві
2. Розрахунок економічної ефективності
3. Майновий стан підприємства та його оцінка
4. Оцінка ліквідності підприємства
5. Оцінка фінансової стійкості підприємства
6. Оцінка ділової активності підприємства
7. Оцінка рентабельності підприємства

Дата видачі завдання: «17» 10. 2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи магістра д.е.н., доц. Дериколенко О.М.
(вч. звання, П.І.Б.)

Завдання прийняв(ла) до виконання: «17» 10. 2022 р. _____
підпис студента(ки)

Примітки:

1. Це завдання підшивається до пояснювальної записки кваліфікаційної роботи магістра.
2. Крім завдання, студент має отримати від керівника календарний графік роботи над кваліфікаційною роботою магістра на період проектування із зазначенням строків виконання окремих етапів.

Зміст

Анотація.....	5
Вступ.....	6
1. Інноваційна діяльність підприємства: теоретичні аспекти.....	7
1.1. Економічна сутність інноваційної діяльності. Класифікаційні особливості інновацій.....	7
1.2. Ризики інноваційної діяльності та методи їх зменшення.....	11
2. Управління інноваційною діяльністю підприємства.....	13
2.1. Управління фінансово-економічним станом підприємства.....	13
2.2. Методи розрахунку показників ефективності діяльності підприємства..	16
3. Шляхи вдосконалення результатів інноваційної діяльності підприємства.	26
3.1. Економічна оцінка результату інноваційної діяльності підприємства...	26
3.2. Пропозиції щодо покращення інноваційної діяльності на підприємстві..	36
Висновок.....	38
Список використаної літератури.....	40

Анотація

Кваліфікаційна робота магістра на тему «Удосконалення методів управління інноваційною діяльністю підприємства», виконана на 40 сторінках, містить 7 таблиць, 31 формулу, 61 джерело літератури.

Метою кваліфікаційна робота магістра є аналіз економічної оцінки результатів інноваційної діяльності підприємства.

Завдання кваліфікаційна робота магістра – встановлення сутності та теоретичні характеристики інноваційної діяльності, визначення сутності економічної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства та запропонувати шляхи покращення фінансово-економічного стану підприємства і можливостей його розвитку.

У першому розділі роботи «Інноваційна діяльність підприємства: теоретичні аспекти» розкрита економічна сутність інноваційної діяльності та класифікаційні особливості інновацій, описані ризики інноваційної діяльності та методи їх зменшення.

У другому розділі роботи «Управління інноваційною діяльністю підприємства» проаналізовано управління фінансово-економічним станом підприємства та викладені методи розрахунку показників ефективності діяльності підприємства.

У третьому розділі «Шляхи вдосконалення результатів інноваційної діяльності підприємства» виконана економічна оцінка результату інноваційної діяльності підприємства та надані пропозиції щодо покращення інноваційної діяльності на підприємстві.

Ключові слова: підприємство, інноваційна діяльність, економічна оцінка, інновації, витрати, прибуток.

Вступ

Інноваційна діяльність є досить вагомою складовою успішної діяльності підприємства. Тож є потреба у проведенні економічного і фінансового аналізу даної діяльності. Проведення аналізу – це головний спосіб виявлення внутрішньогосподарських резервів підвищення рівня інноваційної активності, ефективності інноваційної діяльності і стійкості функціонування підприємства. Також проведення аналізу є інструментом для прийняття управлінських рішень, що направлені на зростання ефективності функціонування підприємства [12].

Інновації мають важливу роль. Вдало заплановані та прораховані інновації дозволять підприємству зменшити витрати та покращити своє фінансове становище.

Тож, інновації необхідна умова розвитку виробництва, зростання кількості і якості продукції. Інновації охоплюють всю економіку. Так, дослідження результату інноваційної діяльності і оцінка можливості подальшого розвитку – це актуальна проблема для кожного підприємства [8].

Держава стимулює інноваційну діяльність, поєднує її з іншими напрямками, що дає можливість більш ефективно використовувати кошти, самої держави, так і місцевих бюджетів на підтримку інновацій і мінімізацію зловживань. Для цього проводять відповідні заходи. Основним є науково-технічна експертиза інноваційного проекту. Також, є відповідні правові, економічні і організаційні основи державного регулювання інноваційної діяльності.

Інновації – це новостворені та вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція чи послуги, та організаційно-технічні рішення адміністративного, комерційного, виробничого характеру, які покращують якість та структуру виробництва чи соціальної сфери [9].

1. Інноваційна діяльність підприємства: теоретичні аспекти

1.1. Економічна сутність інноваційної діяльності. Класифікаційні особливості інновацій

Сучасне суспільство живе в умовах постійних змін та руху, що обумовлені промисловими революціями «Industry 3.0» та «Industry 4.0»[31,32,33,39,40,42,43,47,48,51,53,54,56,58]. Завдяки їм з'являється можливість перевести наші економіки на відновлювальні джерела енергії[37,44,49,50,52,55,57,59,60,61] та новітні інноваційні технології.

Діяльність, яка направлена на використання і комерціалізацію результату наукового дослідження, розробок та сприяє випуску на ринок нового конкурентоспроможного товару чи послуги – є інноваційною діяльністю. Інноваційна діяльність може бути задіяна у реалізації інноваційного проекту, який потребує розробки, виробництва та реалізації інноваційного продукту та інноваційної продукції. Інноваційний проект є комплектом документів, які визначають процедуру та комплекс необхідних заходів для його виконання [2]. Продукція інноваційна коли вона є конкурентоспроможною та є результатом виконання інноваційного проекту.

Інновації є основним ресурсом виробництва, капіталом та товаром.

Інновація за свій «життєвий цикл» проходить від ідеї до впровадження, змінює форми, взаємодіє з багатьма чинниками.

Інновації є кінцевим, матеріалізованим результатом інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність направлена на створення і доведення науково-технічних ідей до певного результату, тобто до конкурентоспроможної продукції [13].

Одним із економічних критеріїв є ефективність інновацій[12,34,35,36,38,41,45,46]. Результат, який ми отримали в ході

вкладення інвестицій та усіх ресурсів до нового продукту чи до нової операції, та має певний якісний та корисний ефект все це означає економічну ефективність інновацій [37].

Інноваційний проект є ефективним , при умові, коли повністю виконані поставлені цілі та коли кількісні економічні показники відповідають запланованим [15].

Результати будь якої інноваційної діяльності на промисловому підприємстві оцінюють з боку економічної доцільності.

Інвестування за ринкових умов пов'язане з неабияким ризиком, чим довший період окупності вкладення тим більший цей ризик.

Залежно від напрямів визначають види інноваційної діяльності.

Перший вид інноваційної діяльності – здійснення наукових досліджень та розробок науково-технічної продукції.

Другий вид інноваційної діяльності – розробка, освоєння та випуск нового продукту і його розповсюдження на ринку.

Третій вид інноваційної діяльності – розробка та запровадження нової ресурсозберігаючої технології, яка направлена на покращення становищ екологічного і соціального.

Четвертий вид інноваційної діяльності – технічне переозброєння підприємств, виробниче освоєння нових продуктів.

Розглянемо головні принципи та напрями державної інноваційної політики.

Перший принцип - визначення державного пріоритету інноваційного розвитку.

Другий принцип - формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності.

Третій принцип - певні умови збереження , розвитку та використання інноваційного потенціалу.

Четвертий принцип – ефективне використання ринкового механізму для сприяння інноваційній діяльності.

П'ятий принцип – забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва та фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності.

Шостий принцип – проведення заходів на підтримку міжнародних науково-технологічних кооперацій, технологій, захист своєї продукції на внутрішньому ринку і її подача на зовнішній ринок.

Сьомий принцип – фінансова підтримка.

Восьмий принцип – докладення зусиль до розвитку інноваційної інфраструктури.

Дев'ятий принцип – інформаційне забезпечення.

Десятий принцип – підготовка кваліфікованих кадрів у сфері інноваційної діяльності.

Державна система гарантій направлена на стимулювання залучень інвестицій до інноваційної діяльності. Держава гарантує: підтримку створення, розвитку інфраструктури інноваційної діяльності; підтримку інноваційних проектів, програм, що направлені на виконання економічної і соціальних програм; вільний доступ до інформаційної бази; захист і охорону права інтелектуальної власності; підтримку кваліфікованих кадрів для виконання інноваційної діяльності [18].

Певним етапом проведення аналізу інновацій є їх класифікація по певних ознаках. Ці класифікації, дають зрозуміти, що процеси нововведень різноманітні та різні за характером. Тож, форми їх організації, масштаби та способи впливу на інноваційну діяльність теж є різноманітними.

Ознаки класифікації інновацій: за ступенем радикальності; за характером використання; за стимулом появи; за масштабом; за роллю в відтворювальному процесі; за тим для кого є нововведення.

Розглянемо види нововведень: радикальні та ординарні; спричинені розвитком науки та техніки; націлені на виробництво та використання нових продуктів; інвестиційні споживачі; прості та складні нововведення; нововведення для споживача та виробника, для ринку та для суспільства [35].

Головні критерії класифікації інновацій це: можливості кількісного визначення критерію; комплексність набору класифікаційних ознак; наукова новизна та практична цінність [6].

За впливом на досягнення економічних цілей інновації включають: інновації-продукти (продуктові інновації впливають на підвищення прибутку за рахунок зростання цін на новий продукт та за рахунок підвищення обсягу продажів); інноваційні процеси покращують економічні показники [25].

Ще інновації виділяють за інноваційним потенціалом: радикальні та комбінаторні інновації.

Створення принципово нових видів продукції, технологій та нових методів керування є радикальними інноваціями. Радикальні інновації мають високий рівень ризику.

Інновації комбінаторні – це нові ідеї, які не мають радикального характеру. Їх продукт, за рахунок затрачених великих ресурсів, завжди успішний.

Інновації також поділяють за принципом відносин до свого попередника: ті що заміщають; ті що скасовують; відкриваючі; поворотні; ретро введення.

Інновації по механізму виконання розділяють на: одиничні; завершені та незавершені; успішні та неуспішні.

Інновації за особливостями інноваційного процесу є: внутрішньо організаційні та між організаційні.

Інновації залежно від джерел чи ініціатив походження ідеї нововведення поділяються: авторські та запозичені.

Інновації за обсягом застосування поділяють на: стратегічні; системні; крапкові [7].

1.2. Ризики інноваційної діяльності та методи їх зменшення

Ризик в інноваційній діяльності є звичною справою, практично повністю, відсутні будь які гарантії певного успіху. Чим менше підприємство тим більші ризики. Можливість втрат є ризиком у інноваційній діяльності.

Розглянемо головні види ризику інноваційної діяльності.

Перший вид ризику – ризик помилкового вибору інноваційного проекту.

Другий вид ризику – ризик недостатньо фінансового забезпечення інноваційного проекту.

Третій вид ризику – маркетинговий. Маркетинговий ризик включає в себе наступне: ризик помилкового вибору сегменту ринку; ризик неповної сегментації ринку; ризик проведення мало ефективної реклами; ризик помилкового вибору стратегії продажу.

Четвертий вид ризику – невиконання господарських договорів. До його складу входять наступні підвиди ризику: ризик невиконання партнерами договорних зобов'язань; ризик відмови партнера від висновків договорів після перемовин; ризик висновку договору з неплатоспроможним партнером.

П'ятий вид ризику – ризик заподіяння збитку третій особі.

Шостий вид ризику – ризик виникнення непередбачених витрат.

Сьомий вид ризику – ризик посилення конкуренції. Цьому можуть сприяти наступні умови: витік конфіденційної інформації; недосконала маркетингова політика ; несумлінна конкуренція; повільне запровадження нововведень; ризики недостатнього кадрового забезпечення; експансія на місцеві ринки продукції закордонних експортерів; ризик незабезпечення умов патентування; ризик опротестування патенту; ризик імітації конкурентами запатентований підприємством інновацій [11].

Не має можливості щоб уникнути ризиків у інноваційній діяльності. Ризики та інновації є двома взаємозалежними категоріями.

Спосіб зменшення інноваційного ризику – диверсифікованість інноваційної діяльності.

Головний метод зменшення ризику в інноваційній діяльності є страхування. Так є можливість при допомозі страхування зменшити різні види ризиків. Та є одне але, несумлінність партнерів не страхується.

Прямі управлінські впливи на керовані фактори ризику можуть зменшити ризики інноваційної діяльності. До них відносяться: аналіз та оцінка інноваційного проекту; планування та прогнозування інноваційної діяльності; перевірка партнерів даного інноваційного проекту; якісний підбір персоналу [27].

Організація захисту комерційної таємниці має величезне значення при зменшенні інноваційного ризику.

Тобто, ризик у інноваційній діяльності визначають як ймовірність втрат, ці втрати виникають за вкладення підприємством засобів в виробництво нового товару, в розробку новітньої техніки, є можливість що все це не зможе знайти попиту на ринку збуту та за умови вкладення засобів в розробки управлінських інновацій, що не дасть ефекту який очікується.

2. Управління інноваційною діяльністю підприємства

2.1. Управління фінансово-економічним станом підприємства

В умовах ринкового сьогодення значно піднімається роль якісного і своєчасного аналізу фінансового стану підприємства, зростає роль оцінки ліквідності підприємства, роль платоспроможності та фінансової стійкості підприємства і головне, пошук шляху для зростання та укріплення фінансової стабільності підприємства.

Постійний моніторинг фінансового стану підприємств, платоспроможності підприємства, його фінансової стійкості і ліквідності дає змогу визначити розмір прибутків підприємства [29].

Загальне поняття, результат співпраці усіх елементів системи фінансових відносин підприємства, який розраховується як сукупність виробничо-господарських факторів та охарактеризовується системою показників, які показують розташування та використання фінансових ресурсів – це є фінансовим станом підприємства [31].

Фінансовий стан підприємства має залежність від результату комерційної, виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства. На фінансовий стан підприємства мають вплив всі вищеперераховані види діяльності підприємства. Перш за все на фінансовому стані підприємства позитивно позначається як безперебійний випуск високоякісної продукції так і реалізація.

Чим вищий показник обсягу виробництва та збуту продукції, послуг, робіт та нижча їхня собівартість, то вища прибутковість підприємства – це має позитивний вплив на фінансовий стан підприємства [34].

Коли є такі процеси, як погіршення якості продукції, неритмічність виробничого процесу, відсутність злагодженої реалізації продукції, дані

процеси приведуть підприємство до зниження надходжень коштів, що є показником стану платоспроможності підприємства. Також, недостача коштів це перебої в забезпеченні матеріальними ресурсами підприємства, як результат є порушення виробничого процесу підприємства [14].

Забезпечення безперебійних надходжень та ефективного використання фінансового ресурсу підприємства, своєчасна розрахункова та кредитна політика, раціональне використання власних та залучених коштів, фінансова стійкість підприємства на все це направлена фінансова діяльність підприємства.

Найголовніша із характеристик діяльності підприємства це його фінансовий стан.

Пошук резерву зростання рентабельності виробництва та укріплення комерційних розрахунків це мета оцінки фінансового стану підприємств [1].

Є велика потреба підприємства у систематичному оцінюванні різними методами фінансовий стан підприємства.

При неефективному використанні фінансового ресурсу є ризики у підприємства мати низьку платоспроможність, що призведе перебоїв постачання, виробництва і реалізації продукції, також до невиконання планового прибутку, зменшення рентабельності підприємства та до запровадження проти підприємства економічних санкцій [26].

Розкриємо головні завдання аналізу фінансового стану підприємства.

Перше, вивчення ефективності використання капіталу підприємства.

Друге, вивчення забезпеченості підприємства власними оборотними коштами.

Третє, вивчення фінансової стійкості і рентабельності підприємства.

Четверте, справедлива оцінка стану ліквідності і динаміки, фінансової стійкості і платоспроможності підприємства.

П'яте, оцінка становища підприємства на фінансовому ринку, оцінка його конкурентоспроможності.

Шосте, дослідження ефективності використання фінансового ресурсу підприємством.

Сьоме, проведення аналізу ділової активності підприємства.

Восьме, вивчення становища підприємства на ринку цінних паперів [4].

Тож, проведення аналізу фінансового стану підприємства є важливим та невід'ємним процесом при розробці плану та прогнозу фінансового оздоровлення підприємства. Аналіз фінансового стану як частина загального аналізу господарської діяльності підприємства, він складається із управлінського і фінансового аналізу. Управлінський та фінансовий аналіз мають загальну інформаційну базу.

Зовнішній фінансовий аналіз це здійснення аналізу абсолютних показників прибутку так і показників рентабельності, аналіз фінансового стану, фінансової стійкості та його платоспроможності, аналіз ефективного використання залученого капіталу та економічна діагностика фінансового стану підприємства [20].

Є розбіжності внутрішнього та зовнішнього аналізу, це різниця з інформаційного забезпечення та завдання .

Внутрішній аналіз фінансового стану підприємства це аналіз капіталу, ділової активності, фінансової стійкості, стабільності, динаміки прибутку, рентабельності підприємства, а також, аналіз кредитоспроможності, власного фінансового ресурсу, ліквідності, платоспроможності, самоокупності підприємства та оцінка вкладеного капіталу , оцінка використання майна підприємством [10].

Даний аналіз проводить аналітичний відділ підприємства. Вірна фінансова стратегія має допомогти підприємствам у зростанні ефективності своєї діяльності.

Проведення систематичного аналізу фінансового стану підприємства є необхідним заходом, він приводить до укріплення фінансово-економічної стабільності підприємства.

2.2. Методи розрахунку показників ефективності діяльності підприємства

Коли підприємство має здатність функціонувати і розвиватися, коли в рівновазі знаходяться всі його активи та пасиви, а це є гарантією сталої платоспроможності та інвестиційної привабливості, яка є в межах допустимого рівню ризиків – це є фінансовою стійкістю підприємства [19].

Фінансова стійкість підприємства має позитивний вплив на забезпечення ресурсами виробничого процесу та на своєчасне виконання виробничого плану підприємства. Фінансова діяльність підприємства є складовою часткою господарської діяльності підприємства тож повинна бути спрямована на забезпечення рівномірних надходжень і витрат грошових коштів підприємства, на виконання розрахункового плану підприємства, на надбання однакових пропорцій позикових і власних капіталів, на ефективне використання цих капіталів [16].

Розкриємо головні фактори, які є визначальними у фінансовому стані підприємств, це є виконання фінансових планів, поповнення власних оборотних капіталів, що відбувається за рахунок прибутків та швидкості оборотності оборотних коштів.

Платоспроможність підприємств є головним показником, який розкриває фінансовий стан підприємств, їх здатність до господарської діяльності. При умові коли підприємство не одержує прибуток відповідного розміру для забезпечення приросту фінансового ресурсу, що направлений на укріплення матеріально-технічної бази і соціальної сфери підприємства то фінансовий стан підприємства не може бути стійким [24].

Фінансовий контроль виконання плану і завдання з випуску якісної продукції є головним завданням фінансової служби підприємства.

Фінансовий стан підприємств є залежним від результату своєї ж фінансової, комерційної та виробничої діяльності. Високі показники виробництва та реалізації продукції, низька їхня собівартість, як результат, висока рентабельність та високий прибуток, тим кращий фінансовий стан підприємства. Та, за умови невиконання планів буде зростання собівартості продукції, та як правило, зниження прибутку, а це приводить до зниження платоспроможності підприємства, тобто до погіршення фінансового стану підприємства [22].

Співвідношення структур активів і пасивів підприємства – це є його фінансовий стан.

Розглянемо головні задачі фінансового аналізу.

Перше, своєчасне виявлення та усунення недоліків в фінансовій діяльності підприємства.

Друге, пошук резервів поліпшення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

Третє, залучення ресурсів та розробка моделі фінансового стану при різних варіантах використання ресурсів.

Четверте, прогнозування ймовірних фінансових результатів, економічної рентабельності.

П'яте, розробка заходів, які спрямовані на максимально ефективне використання фінансового ресурсу та укріплення фінансового стану підприємства.

Групи показників за якими можна дати оцінку фінансовому стану підприємства – це показники платоспроможності, показники ліквідності, показники прибутковості, показники ефективності використання активів. Та все ж види і кількість показників для проведення фінансового аналізу вибирають у залежності від мети аналізу[23].

Для оцінювання фінансового стану підприємства інформаційною базою є наступні дані – це дані балансу, дані звіту про фінансовий результат,

дані звіту про власний капітал, дані звіту про рух грошових одиниць, дані статистичної звітності, дані оперативні [17].

Для аналізу фінансового стану підприємства користуються наступною інформацією - відкрита інформація та закрита інформація.

Спосіб оцінювання та прогнозування фінансового стану підприємства на основі фінансової звітності підприємства і є фінансовий аналіз.

Основні принципи проведення фінансового аналізу.

Перше - чітка програма аналізу та алгоритм розрахунків фінансових показників.

Друге – чітка схема аналізу, опис загальних, важливих характеристик показників та згодом аналіз окремих випадків.

Третє – ретельний аналіз найменших відхилень від нормативного показника.

Четверте – повна обґрунтованість сукупності використаних при аналізі критеріїв, до них відносяться якісні та кількісні оцінки.

П'яте – знаходження цінних тенденцій та закономірностей.

Показники, що охарактеризовують рентабельність підприємства, ділову активність, ефективність управління, дивидентну політику та інвестиційну діяльність є показниками, що визначають ринкову стійкість підприємства [5].

Дослідимо показники проведення фінансово-економічного аналізу.

Перший показник – оцінка майнового становища:

- показник суми господарських коштів, показує загальну вартісну оцінку активів, що є на балансі підприємства;

- темпи зростання оборотних активів розраховуються за формулою:

$$Tз = \frac{OA \text{ на кінець періоду}}{OA \text{ на початок періоду}} \quad (2.1.)$$

Де, OA – обігові активи.

- відношенням необігових активів до результату балансу визначається коефіцієнт придатності необоротних активів:

$$\text{Кпр.НА} = \text{НА} / \text{Б} \quad (2.2.)$$

Де, НА – необігові активи,

Б – результат балансу.

Збільшення даного показника в процесі є позитивною характеристикою діяльності підприємства.

- коефіцієнт придатності основних засобів розраховується за формулою:

$$\text{Кпр. основних засобів} = 1 - (\text{Знос ОЗ} / \text{Первісна вартість ОЗ}), \quad (2.3.)$$

Даний коефіцієнт має залежність від темпу оновлення основних фондів.

- коефіцієнт зносу основних засобів визначається за формулою:

$$\text{КЗН} = \text{Зос} / \text{ПВ ос}, \quad (2.4.)$$

Даний показник дає характеристику зношених основних засобів в загальній їхній вартості.

Другий показник – оцінка ліквідності. Показник, що має допомогти у визначенні можливості покриття зобов'язань підприємства його активами:

- різниця власного капіталу та необігових активів так визначаємо розмір власних обігових коштів:

$$\text{ВОК} = \text{ВК} - \text{НА}, \quad (2.5.)$$

Підвищення даного показника це є позитивною тенденцією.

- маневреність власних обігових коштів, визначаємо за формулою:

$$\text{Мвок} = \text{ГК та їх еквіваленти} / \text{ВОК}, \quad (2.6.)$$

Де, ГК – грошові кошти.

Високий показник маневреності позитивно характеризує фінансовий стан підприємства.

- коефіцієнт швидкої ліквідності:

$$K_{шл} = OA + B_{мп} - \text{Запаси та товари} / ПЗ + Дмп, \quad (2.7.)$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності є аналогом коефіцієнту покриття.

- загальний коефіцієнт покриття:

$$K_{покриття} = OA + B_{мп} / ПЗ + Дмп, \quad (2.8.)$$

Де, $B_{мп}$ – витрати майбутніх періодів,

$Дмп$ – доходи майбутніх періодів,

OA – обігові кошти,

$ПЗ$ – поточні зобов'язання.

Цей коефіцієнт дає зрозуміти, скільки грошей оборотних засобів припадає на кожну грошову одиницю. Критично, коли коефіцієнт покриття дорівнює одиниці. Коли коефіцієнт покриття від одиниці до одного з половиною, тоді підприємство вчасно закриває свої борги.

- коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$K_{ал} = ГКв / ПЗ + Дмп, \quad (2.9.)$$

Де, $ГКв$ – грошові кошти та їх еквівалент національної та іноземної валюти.

Значення даного коефіцієнта повинне бути в межах від нуля цілих двох десятих до нуля цілих тридцять п'ять сотих. Коефіцієнт показує готовність підприємства до ліквідації короткострокової заборгованості.

- частка виробничих запасів в поточних активах, визначається за формулою:

$$Чвз = ВЗ / OA + B_{мп}, \quad (2.10.)$$

Де, $ВЗ$ - виробничі запаси.

Яку частину поточних активів покривають виробничі запаси – це показує даний показник частка запасів у поточних активах.

- частка обігових коштів

$$Чок = OA + B_{мп} / Б, \quad (2.11.)$$

Третій показник – оцінка фінансової стійкості.

Рівень фінансової стійкості підприємства визначають показники, що характеризують забезпеченість запасів та витрат джерелами їх формування.

Показник оцінки фінансової стійкості визначається за наступними формулами:

- коефіцієнт фінансової автономії, характеризує частку власного капіталу підприємства, чим вище значення даного показника, тим вищою є фінансова стійкість підприємства:

$$K_{\text{фін.авт.}} = \frac{ВК - НА}{ВК}, \quad (2.12.)$$

Частка власного капіталу підприємства не повинна бути менше від п'ятидесяти відсотків. Прийнятне мінімальне значення дорівнює нуль цілих п'ять десятих.

- коефіцієнт концентрації залученого капіталу розраховується за формулою:

$$K_{\text{кзк}} = \frac{ЦФ + ДЗ + ПЗ + Дмп}{Б}, \quad (2.13.)$$

Де, ЦФ – цільове фінансування,

ДЗ - довгострокове зобов'язання.

Малий показник показує малу заборгованість підприємства. Підвищення його значення є підвищенням частки позикових коштів фінансування підприємства.

- коефіцієнт залучення власних коштів визначається за формулою:

$$K_{\text{звк}} = \frac{Б}{ВК}, \quad (2.14.)$$

При значенні показника одиниця, підприємство повністю себе фінансує.

- коефіцієнт маневреності власного капіталу визначається за формулою:

$$M_{BK} = BK - HA / BK, \quad (2.15.)$$

Даний показник відображає частку власного капіталу, яка призначається для фінансування поточної діяльності підприємства. Високий показник є позивною характеристикою змін фінансового стану підприємства. Значення коефіцієнту маневреності власного капіталу знаходиться в межах від нуля цілих чотирьох десятих до нуля цілих шести десятих.

- коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів, розраховується за формулою:

$$K_{звк} = ЦФ + ДЗ + Дмп / BK, \quad (2.16.)$$

Показник коефіцієнту співвідношення залучених та власних коштів є від нуля цілих п'яти десятих до одиниці. Даний коефіцієнт показує кількість позикових коштів, що припадає на одну гривню власного капіталу. Його зростання у часі є свідченням зменшення фінансової стійкості та навпаки.

На практиці кредитори віддають перевагу тим підприємства які мають високу частку власного капіталу [21].

Четвертий показник – оцінка ділової активності:

- обсяг виручки від реалізації, цей коефіцієнт розраховують як чистий дохід від реалізації продукції – ЧДр.

-

- фондівіддача визначається за формулою:

$$F_{ввід} = ЧДр / СВос, \quad (2.17.)$$

Де, СВос – середньорічна вартість основних засобів.

Фондовіддача дає розуміння ефективності використання засобів праці.

- балансовий прибуток – є чистим прибутком ЧП чи збитком З.

- коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості розраховується за формулою:

$$К_{дз} = ЧДр / СВ_{дз}, \quad (2.18.)$$

Де, $СВ_{дз}$ – середньорічна вартість чистої дебіторської заборгованості.

Цей показник дає можливість зрозуміти кількість оборотів які були здійснені з коштами за рік.

- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості визначається за наступною формулою:

$$К_{дз} = СРр / СР_{кз}, \quad (2.19.)$$

Де, $СРр$ – середньорічна собівартість реалізації продукції,

$СР_{кз}$ – середньорічна кредиторська заборгованість.

- період оборотності дебіторської заборгованості визначається за наступною формулою:

$$Т_{дз} = К_{дн} / К_{дз}, \quad (2.20.)$$

Де, $К_{дн}$ – кількість днів у періоді.

- період оборотності кредиторської заборгованості визначається за формулою:

$$Т_{кз} = СРр / СВз, \quad (2.21.)$$

Де, $СВз$ – середньорічна вартість запасів.

- оборотність власного капіталу знаходимо за наступною формулою:

$$Об.вк = ЧДр / ВК_{ср}, \quad (2.22.)$$

Де, $ВК_{ср}$ – середньорічний розмір власного капіталу.

- період оборотності запасів:

$$Тз = ЧДр / Б, \quad (2.23.)$$

- оборотність основного капіталу обчислюється наступним чином:

$$\text{Об.ок} = \text{ЧДр} / \text{Бср}, \quad (2.24.)$$

Де, Бср – середній результат балансу.

Даний показник дає зрозуміти кількість оборотів основного капіталу певного періоду. При низькому рівні управління ресурсами на підприємстві є показником, який показує з таким підприємством небажано співпрацювати.

П'ятий показник – оцінка рентабельності.

Ефективність вкладення коштів в підприємство і їхнє раціональне використання – визначає аналіз рентабельності.

Коефіцієнти рентабельності – це відповідна система показників, що надають характеристику про можливості підприємства утворювати прибуток у процесі господарської діяльності. Також, показники рентабельності визначають загальну ефективність активів та вкладеного капіталу підприємства [36].

- обсяг чистого прибутку визначають за формулою:

$$\text{ЧП} = \text{Пзд} + \text{НД} - \text{НВ} - \text{Нп}, \quad (2.25.)$$

Де, Пзд - прибуток від звичайної діяльності;

НД - надзвичайні доходи;

НВ – надзвичайні витрати;

Нп – податки з надзвичайного прибутку.

Чистий прибуток використовують для підвищення оборотних коштів підприємства, для формування фондів, резервів в виробництво.

Чистий прибуток головний фінансовий показник, джерело розвитку підприємства.

- рентабельність активів розраховується за формулою:

$$\text{Ракт} = \text{ЧП} / \text{Бср} \times 100 \%, \quad (2.26.)$$

Ефективність використання активів підприємства дає рентабельність активів. Нормальним показником рентабельності вважають – не менше чотирнадцяти відсотковий рівень.

- рентабельність продукції обчислюємо за наступною формулою:

$$R_{\text{прод}} = (\text{ЧП} / \text{СР}) \times 100, \quad (2.27.)$$

Де, СР – собівартість реалізованої продукції.

- рентабельність власного капіталу:

$$R_{\text{вк}} = (\text{ЧП} / \text{ВК}_{\text{ср}}) \times 100 \%, \quad (2.28.)$$

- операційна рентабельність реалізованої продукції:

$$R_{\text{рп}} = (\text{Опр} / \text{ЧДр}) \times 100 \%, \quad (2.29.)$$

Де, Опр – операційний прибуток.

- чиста рентабельність реалізованої продукції:

$$R_{\text{ч.рп}} = (\text{ЧП} / \text{ЧДр}) \times 100 \%, \quad (2.30)$$

- рентабельність основного капіталу:

$$R_{\text{осн.к}} = (\text{Пзд} / \text{Б}) \times 100\%, \quad (2.31.)$$

Де, Пзд – прибуток від звичайної діяльності до оподаткування.

Вибирають свою систему показників враховуючи при цьому задачі, цілі, мету, інформацію аналізованих показників і створюють свою програму аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства [30].

3. Шляхи вдосконалення результатів інноваційної діяльності підприємства

3.1. Економічна оцінка результату інноваційної діяльності підприємства

Досліджуване нами підприємство, відповідно до законодавства, є юридичною особою, керується у своїй діяльності законодавством України та Статутом.

Основні види діяльності підприємства – це виробництво , постачання та транспортування електроенергії, також, виробництво, постачання та транспортування теплової енергії і надання послуг в житлово-комунальній, експлуатаційній сфері.

Підприємство має в оренді цілий майновий комплекс.

Представимо структуру управління підприємства.

Директору підпорядковується: Головний бухгалтер (Бухгалтерія); Економіст; Юрисконсульт; Головний інженер (Майстер з електрообладнання, Інженер ПТО, Майстер ТМ (слюсарі теплових мереж) Робочий персонал котельні); Адміністративно-господарчий відділ; Інженер з охорони праці; Відділ збуту; Відділ кадрів.

В 2020 році підприємством було заплановане встановлення інноваційного продукту, направлено на удосконалення роботи котельні і зниження витрати газу (пальниковий пристрій з системою автоматики розпалу і контролю факелу; насос; шафа захисту електродвигуна).

Проведемо розрахунок економічного ефекту від зміни устаткування.

Розрахуємо економічний ефект від заміни пальникового пристрою на котлі.

Таблиця 3.1. – Розрахунок річної економії палива на підприємстві

№	Показники	По фото до заміни устаткування	Прогнозні дані, після заміни устаткування
1	2	3	4
1	ККД котла	0,92	0,94
2	Теплотворна здібність палива (Ккал м3)	8326	8326
3	Часові номінальні витрати палива (нм3/ч)	9122	893
4	Часові витрати умовного палива на котел (кг/ч)	$912 \times 8326 / 7000 =$ $= 1085$	$893 \times 8326 / 7000 =$ $= 1062$
5	Кількість годин роботи котла за рік	4680	4680
6	Річні витрати палива, 100 % завантаження	4268160	4179240
7	Річні витрати палива, 70 % завантаження	2987712	2925468
8	Річна економія палива за 100 %	$4268160 - 4179240 = 88920$	
9	Річна економія палива за 70 %	$4268160 - 2925468 = 62244$	

Робота встановленого пальника характеризується значними економічними показниками.

Розрахуємо економічну ефективність проведеної роботи з еколого-технічних випробувань водо нагрівного котлу.

Таблиця 3.2. - Розрахунок економічної ефективності

№	Найменування	Розмірність	Значення	
			До модернізації	Після модернізації
1	Виробіток тепла річний	Гкал/рік	14634	
2	Коефіцієнт корисної дії котла	η_k	0,9	0,9
3	Теплотворна здатність палива	Qн.р	8195	
4	Річне споживання котлом палива	Т.м3/рік	2003	1894
5	Річна економія палива натурального	Т.м3/рік	109	
6	Річна економія палива умовного	Т у.т./рік	128	
7	Вартість 1 тис.м3 палива натурального	Грн.	2600	
8	Економічний ефект при економії палива	Грн./рік	283961	
9	Концентрація Nox, приведена до $\alpha=1$	Мг/м3	168	145
10	Годинний викид Nox	Кг/год	0,71	0,57
11	Зменшення викиду Nox	Кг/год	0,1	
12	Кількість годин роботи котла на рік	Год/рік	4383	
13	Зменшення валового викиду Nox	Кг/рік	614	

Впровадивши ці інноваційні заходи шкідливий вплив на атмосферу та мікроклімат у приміщенні знизився на 8-15 відсотків.

Щоб визначити групи показників економічного аналізу, візьмемо фінансові результати підприємства останні два роки. За цими розрахунками визначимо показники фінансово-економічного стану підприємства до та після запровадження інновацій в виробничий процес.

Таблиця 3.3.- Майновий стан підприємства та його оцінка

Найменування показника	2020 рік, тис. грн.	2019 рік, тис. грн.	Відхилення, (+ -)	Відхилення, (%)
1	2	3	4	5
Сума господарських коштів, які є у підприємства	10204	9637	+567	+5,9
Темпи зростання оборотних активів	99	95	+4	+5
Коефіцієнт придатності необоротних активів	8	8	+0,4	+5,2
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,7	0,6	+0,1	+10
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,3	0,4	- 0,1	- 16

Проведемо розрахунки показників:

- Сума господарських коштів, яка є на підприємстві
2020 р. = 10204 тис. грн., 2019 р. = 9637 тис. грн.
- Темпи зростання оборотних активів
($Tз = \text{обігові активи на кін. періоду} / \text{обігові активи на поч. періоду} \times 100$)
2020 р. = $9377 \times 100 / 9458 = 99$, 2019 р. = 95
- Коефіцієнт придатності необоротних активів
($K_{пр.НА} = НА / Б$)
2020 р. = $827 \times 100 / 10204 = 8$, 2019 р. = 8
- Коефіцієнт придатності основних засобів
($K_{пр.ОЗ} = 1 - \text{Знос ОЗ} / \text{Первісна вартість ОЗ}$)
2020 р. = $1 - 400/1226 = 0,7$, 2019 р. = 0,6
- Коефіцієнт зносу основних засобів
($K_{зн} = \text{Зос} / \text{ПВос}$)
2020 р. = $400 / 1226 = 0,3$, 2019 р. = 0,4

Відповідно до одержаного результату, бачимо, збільшення активів підприємства на шість відсотків. Це є свідченням зростання майнового потенціалу підприємства. Також, це сприяло підвищенню коефіцієнтів оцінки майнового стану підприємства. Коефіцієнт придатності основних засобів підвищився на десять відсотків, це відбулося через оновлення устаткування і відповідно зниженню частки зносу у порівнянні з первісною вартістю.

Таблиця 3.4. – Оцінка ліквідності підприємства

Найменування показника	2020 рік, тис. грн.	2019 рік, тис. грн.	Відхилення, (+ -)	Відхилення, (%)
1	2	3	4	5
Розмір власних обігових коштів	-5817	-7097	+1,3	+18
Маневреність власних обігових коштів	-0,001	-0,004	+0,003	+79,7
Коефіцієнт покриття	0,6	0,6	+0,1	+13,5
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6	0,6	+0,1	+10,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0003	0,002	-0,001	-82,2
Частка обігових коштів	0,92	0,92	-0,004	-0,5
Частка виробничих запасів у поточних активах	0,03	0,02	+0,02	+70,2

- Розмір власних обігових коштів

$$(ВOK = BK - HA)$$

2020 р. = -4990 – 827 = -5817 тис. грн., 2019 р. = - 7097 тис. грн..

- Маневреність власних обігових коштів

$$(Mвоk = \text{Грошові кошти і їх еквіваленти} / ВOK)$$

2020 р. = 4 / (-5817) = - 0,001, 2019 р. = - 0,004

- Коефіцієнт покриття

$$(Kпокр = OA + Bмп / ПЗ + Дмп)$$

$$2020 \text{ р.} = (9377 + 0) / (1469 + 0) = 0,7, 2019 \text{ р.} = 0,6.$$

З розрахунків бачимо, що частина власного капіталу підприємства підвищилася на вісімнадцять відсотків. Це є позитивною тенденцією для підприємства. Частка обігових коштів підвищилася, а величина поточних коштів знизилася. Коефіцієнт підвищилася на тринадцять відсотків.

Таблиця 3.5. – Оцінка фінансової стійкості підприємства

Найменування показника	2020 рік, тис. грн.	2019 рік, тис. грн.	Відхилення, (+ -)	Відхилення, (%)
1	2	3	4	5
Коефіцієнт фін. автономії	-0,5	-0,7	+0,2	+25,9
Коефіцієнт залучення ВК	-2,1	-1,5	-0,5	-34,9
Коефіцієнт маневреності ВК	1,2	1,12	+0,05	+4,9
Коефіцієнт концентрації ЗК	1,5	1,7	-0,2	-11,6
Коефіцієнт співвідношення залучених коштів і власних коштів	-2,9	-2,5	-0,5	-19,2

- Коефіцієнт фінансової автономії

$$(K_{\text{фін.авт.}} = \text{ВК} - \text{НА} / \text{ВК})$$

$$2020 \text{ р.} = -4990 / 10204 = - 0,5, 2019 \text{ р.} = - 0,7$$

- Коефіцієнт залучення власних коштів

$$(K_{\text{звк}} = \text{Б} / \text{ВК})$$

2020 р. = $10204 / -4990 = - 2,1$, 2019 р. = - 1,5

- Коефіцієнт маневреності власного капіталу

2020 р. = $- 4990 - 827 / (- 4990) = 1,2$, 2019 р. = 1,12

Зробимо висновок з цих розрахунків, дані коефіцієнти не достатньо високі, але при цьому зріс коефіцієнт фінансової автономії і маневреності, це відбулося завдяки, підвищенню частки власного капіталу.

Таблиця 3.6. – Оцінка ділової активності підприємства

Найменування показника	2020 рік, тис. грн.	2019 рік, тис. грн.	Відхилення, (+ -)	Відхилення, (%)
1	2	3	4	5
Обсяги виручки від реалізації	2506	2775	-269	-9,7
Балансовий рахунок	-16	-1365	+1369	+98,8
Фондовіддача	2,2	2,2	-0,01	-0,7
Коефіцієнт оборотності ДЗ	0,3	0,3	-0,06	-16,6
Період оборотності ДЗ	1245,7	1039,3	+206,4	+19,9
Коефіцієнт оборотності ДЗ	0,4	0	+0,4	+100
Період оборотності ДЗ	11,12	0	+11,12	+100
Період оборотності запасів	0,3	0,3	-0,1	-14,7
Оборотність ВК	-0,5	-0,9	+0,4	42,4
Оборотність ОК	0,3	0,6	-0,3	-54,7

- Фондовіддача
(Фввід = ЧДр / СВос)
2020 р. = $2506 / ((1226 + 1030) / 2) = 2,2$, 2019 р. = 2,2
- Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості
(Кдз = ЧДр / СВдз)
2020 р. = $((2506 / 8685 + 8659) / 2) = 0,3$, 2019 р. = 0,3
- Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості
(Кдз = СРр / СРкз)
2020 р. = 0,4, 2019 р. = 0

З даних розрахунків, видно, що обсяг виручки від реалізації знизився на практично десять відсотків. Фондовіддача зменшилася на практично один відсоток. Через зниження доходу підвищилася оборотність власного капіталу та піднялася оборотність кредиторської заборгованості.

Таблиця 3.7. – Оцінка рентабельності підприємства

Найменування показника	2020 рік, тис. грн.	2019 рік, тис. грн.
Обсяг ЧП	-16	-1365
Рентабельність продукції	0	0
Рентабельність активів	0	0
Рентабельність ВК	0	0
Рентабельність ОК	0	0
Операц. Рентабельність реаліз. продукції	0	0
Чиста рентабельність реаліз. продукції	0	0

- Обсяг чистої продукції
(ЧП = Пзд + НД – НВ - Нп)
2020 р. = -1365, 2019 р. = -16
- Рентабельність продукції
(Рпрод = ЧП / СР x 100 %)
2020 р. = 0, 2019 р. = -0,6.

З результатів розрахунків, видно, що підприємство не одержує прибутку від своєї діяльності. Показники рентабельності – нуль.

З результатів оцінки фінансово-економічного стану підприємства, коли у виробництво впровадили новітнє устаткування сталася значна економія палива, відбулося зниження втрат при постачанні. Тобто, економічний ефект маємо навіть у перший рік і при тому значний. Підвищилися, також, показники оцінки майнового стану і ліквідності, зросли і коефіцієнти ділової активності.

Але, все ж, низькою залишається фінансова стійкість підприємства. Підприємство, яке ми досліджуємо, знаходиться в стадії санації.

Підприємство у важкому стані, за 2020 рік не одержало прибутку, це свідчить про те що, підприємству необхідно шукати шляхи покращення ситуації та його перспективного розвитку.

3.2. Пропозиції щодо покращення інноваційної діяльності на підприємстві

Розрахувавши та вивчивши економічні показники досліджуваного підприємства можемо запропонувати шляхи, які приведуть підприємство до поліпшення його фінансово-економічного стану. Збільшення цін на продукцію, яка продається підприємством – є найпростішим способом підвищення величини прибутку. Ціна - це прямий чинник, який визначає розмір прибутку підприємства від реалізації. Ціна, що встановлюється підприємством у залежності від конкурентоспроможності продукції, попиту і пропозиції – це вільна ціна. Рівень вільної ціни на продукцію – це чинник, який має залежність від підприємства. Не залежними від підприємства є регульовані державою ціни. На підприємстві, яке ми досліджуємо, ціни регулює держава. Тож, основний чинник, який має вплив на розмір прибутку від реалізації – це зміна рівню собівартості послуги. Коли зміна об'єму реалізації впливає на суму прибутку прямо пропорційно, тоді розмір прибутку та рівень собівартості мають зворотній зв'язок. На все це впливає багато причин. Тож, при умові аналізу рівню собівартості треба виявляти фактори їхнього зменшення чи зростання.

Собівартість виробництва на підприємстві міняється за умови впливу різноманітних факторів, дані фактори можуть як залежати від діяльності підприємства так і не бути залежними від нього.

Зміни ціни на паливо, матеріали та електроенергію, зміна норми амортизації – це фактори, що не залежать від діяльності підприємства. Підприємство, що нами досліджується є паливо містким підприємством. Тож, тут головний фактор для підвищення прибутку підприємства – це зменшення витрат на паливо. Витрати на паливо мають залежність від наступних чинників, ці чинники це питомі норми витрат ціни та палива. Зменшення питомої норми досягається заміною застарілого устаткування на сучасне та підвищенням теплового навантаження. Це пояснює великі витрати

у 2019 році на інновації, які знизили затрати палива на котельні підприємства.

Ціна є другим чинником, який має вплив на зміну витрат на паливо. Підприємством був укладений договір на постачання природного газу за допомогою посередника, а це має вищу ціну. Коли б підприємство даний договір уклало напряму із постачальником, тоді б ціна була меншою.

Також, впливовим фактором підвищення прибутку підприємства є зменшення технологічних витрат теплової енергії. Своєчасно проведений якісний ремонт тепломереж і устаткування дає ефект зменшення тепловтрат для підприємства. Бажано, підсилити контролю за витратою теплової енергії.

Резерв підвищення балансового прибутку це прибуток, що був отриманий з реалізації основних фондів підприємства та його майна.

Щоб удосконалити економічний механізм управління прибутком підприємство повинне: по-перше, суворе дотримання договорів із поставок послуг; по-друге, збільшення ефективності діяльності підприємства зі збуту продукції; по-третє, значне зменшення непродуктивних втрат та витрат; четверте, запровадити оперативний облік витрат на послуги; п'яте, використовувати новітні автоматизовані механізми; шосте, прогнозування діяльності підприємства; сьоме, контроль за роботою підприємства в цілому.

Тож, провівши розрахунки та здійснивши фінансово-економічний аналіз, робимо висновки. Зменшення собівартості продукції за рахунок питомої норми витрати палива, цін на це паливо, зменшення технологічних втрат теплової енергії є головним резервом зростання прибутку на підприємстві.

Позитивним впливом на результати балансу підприємства мають бути впроваджені інновації, які б дали змогу підприємству знизити витрати ресурсу та якісно покращили б роботу котельні підприємства.

Висновок

Інноваційна діяльність має важливу роль, прораховані та завчасно заплановані вдосконалення дозволять підприємству зменшити витрати та покращити своє фінансове становище.

Прибуток підприємства є основним джерелом підвищення обсягу фінансового ресурсу підприємства. Фінансовий стан підприємства не є стійким, коли підприємство не отримує відповідного прибутку, що має забезпечити необхідний приріст фінансових ресурсів для проведення фінансування заходів, які направлені на зміцнення технічної бази та соціальної сфери. Забезпечення стабільного фінансового стану підприємства – це фінансовий контроль за виконанням завдань та планів, що направлені підвищення прибутку підприємства [33].

Здійснивши розрахунки прибутковості підприємства, робимо висновок, що показники ділової активності, коефіцієнти ліквідності і коефіцієнти майнового стану підвищилися. Але фінансова стійкість підприємства є низькою. Підприємство неспроможне вчасно ліквідувати борги. Та, все ж, баланс підприємства зріс за рахунок збільшення основних засобів, концентрація залученого капіталу знизилася. Завдяки технічним вдосконаленням підприємству вдалося зекономити паливно-мастильні матеріали.

На даний час підприємство знаходить у важкому стані, за останній рік не одержало прибутку. Є необхідність знаходження шляхів для розвитку і покращення даної ситуації. Це запровадження технічних інновацій на підприємство хоч це і є дуже витратним для підприємства, проте це повинно покращити ситуацію з кредитом і привести підприємство до мінімального прибутку.

Підприємству запропоновані наступні заходи, як нарощення обсягів виробництва, розширення та підвищення якості продукції, зниження витрат на ресурси та при цьому їх максимальне використання, грамотна цінова політика.

Список використаної літератури

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Знання-Прес, 2015. 287 с.
2. Антонюк О. О. Оцінка рівня прибутковості як важлива складова діагностики кризових явищ підприємства. Вісник «ХНУ». Економічні науки. 2013. № 5. Т. 2. С. 20-24.
3. Артюхова Д.І. Можливості і умови застосування ситуаційного підходу до управління// Тиждень науки СпбПУ: матеріали наукової конференції з мінар. участю. 2016.
4. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2011. 328 с.
5. Бержанір І. А., Гвоздей Н. І., Улянич Ю. В. Рентабельність як основний показник оцінки діяльності підприємства. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2015. № 1 (2). С. 58-62.
6. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. -К.: Наукова думка, 2002.
7. Гречан А.П. Теоретичні засади визначення інноваційного потенціалу підприємства // Економіка та держава. – 2005. -№7.
8. Гончарова Т.В. Інноваційна діяльність промислових підприємств в Україні // Проблеми науки.-2007.-№7.
9. Горлачук В.В., Яненко І.Г. Економіка підприємства: навч. посібник. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010.
10. Дробязко С.І. Основні характерні риси сучасних методів управління витратами // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2012.
11. Економіка підприємства : навч.посібник / Є.В. Мішенін, Є.О. Балацький, О.М. Дутченко / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Є.В. Мішеніна. Суми: «Диса плюс», 2015.

12. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. - Суми : Університетська книга, 2012. - 864 с.
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80106>

13. Кравченко М.Н. Проблеми інноваційного розвитку економіки України //Економіка та держава.-2007.-№5.

14. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Центр учб. л-ри, 2008. 392 с.

15. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: «Хай-Тек Прес», 2008. 336 с.

16. Мартюшева Л.С., Калишенко В.О. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження // Фінанси України.-2002.-№10.

17. Мішеніна Н.В., Мішеніна Г.А., Ярова І.Є. Економічний аналіз: навч. посібник. Суми: Сумський державний університет, 2014.

18. Мірошніченко О. Ю. Механізм управління прибутком вітчизняних підприємств. Бізнес Інформ. 2017. №5. С. 280-285.

19. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.

20. Небава М.І., Адлер О.О., Лесько Й.О. Економіка та організація виробничої діяльності підприємства. Ч.1. Економіка підприємства: навч. посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011.

21. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Молодий вчений. 2017. Вип. № 2. С. 299-303.

22. Норд Г. Л., Куслій В. О. Визначення системи показників щодо формування фінансових результатів. Вісник ЖДТУ. 2018. № 2 (84). С. 21-27.

23. Савчук Д.Г. Інноваційні інструменти антикризового фінансового контролінгу на підприємстві // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. 2014.

24. Ткаченко Є. Ю. Сучасні підходи до управління прибутком промислового підприємства. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2015. № 47. С. 270-276.
25. Тенденції української економіки// Центр макроекономічного аналізу. К., 2012.
26. Тимощук М.Р. Фінансово-економічна складова потенціалу розвитку підприємств // Науковий вісник НЛТУ України. 2014.
27. Ушеренко С.В. Прибутковість підприємства: теоретичні основи дослідження. Формування ринкових відносин. 2015. № 12. С. 144-147.
28. Шляга О.В. Прибуток та рентабельність як показники ефективності виробництва/ О.В. Шляга, Л.І. Шляга// Економічний вісник. Запорізької державної інженерної академії.- 2014. - №8.
29. Холт Р. Н. Основи фінансового менеджменту. - К., 2011.
30. Чабан В.Г. Інноваційний потенціал підприємства та його оцінка//Фінанси України. – 2006.-№5.
31. Гриценко П., Коваленко Є., Вороненко В., Смакоуз А., Степаненко Є. Аналіз дефініції «зміни» як економічної категорії. Механізм регулювання економіки, (1 (91), 92-98. URL: <https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.07>
32. Динаміка цифрової трансформації соціально-економічних та екологічних систем / В. І. Вороненко та ін. //Агросвіт. 2022. № 15-16. С. 15-22. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89229>
33. Дяченко А. В., Карінцева О. І., Тарасенко С. В., Харченко М. О., Мазін Ю. О., Кисельова К. С. Формування інноваційного інструментарію економічної політики в умовах розвитку світової економічної кризи 2019-2020 рр. в Україні // Механізм регулювання економіки. 2021. № 3. С. 19-37. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86419>
34. Економіка енергетики : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, І. М. Сотник. – Суми: Університетська книга, 2015. – 378 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/45315>

35. Экономика развития: учебное пособие / под ред. д.-ра экон. наук, проф. Л. Г. Мельника, канд. экон. наук А. Вик. Кубатко. Сумы : «Университетская книга», 2017. 352 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80184>

36. Карінцева, О. І., Харченко, М. О., Мазін, Ю. О., Фалько, К. С. Практичні засади підвищення ефективності логістичної діяльності сучасного підприємства. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2021. № 3. С. 127–136. DOI: 10.21272/1817-9215.2021.3-14 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86223>

37. Карінцева О.І., Дегтярьова І. Б., Харченко М.О., Долгошеєва О. І., Кіріл'єва А. В. Залучення іноземних інвестицій як інструмент забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку країни. Вісник СумДУ. Серія «Економіка», № 3' 2020. С. 199-211. DOI: 10.21272/1817-9215.2020.3-22 https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/3_2020/22.pdf

38. Карінцева, О. І., Харченко, М. О., Пономарьова, Г. С. Підвищення ефективності бізнес-процесів на виробничому підприємстві // Механізм регулювання економіки. 2020. № 4. С. 58-69. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83754>

39. Мельник Л. Г., Карінцева О. І., Кубатко О. В., Сотник І. М., Завдов'єва Ю. М. Цифровізація економічних систем та людський капітал: підприємство, регіон, народне господарство // Механізм регулювання економіки. 2020. № 2. С. 9-28. DOI: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82236>

40. Мельник, Л., Карінцева, О., Кубатко, О., Дерев'янку, Ю., Маценко, О. (2022). Реструктуризація соціально-економічних систем як складова формування цифрової економіки в Україні у період кризи. Механізм регулювання економіки, (1-2(95-96), 7-13.

41. Мельник Л. Г., Карінцева О. І. (2021) Економіка і бізнес : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, О. І. Карінцевої. Суми : Університетська книга, 2021. 316 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83721>

42. Мельник, Л., Ковальов, Б. (2020). Проривні технології в економіці і бізнесі (Досвід ЄС та практика України у світлі III, IV, і V промислових революцій. Сумський державний університет, с. 180. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79621>

43. Мельник Л. (2021) Сучасні тренди економічного розвитку: Досвід ЄС та практика України: підручник / за ред. Л. Г. Мельника. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2021. 432 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89235>

44. Сотник І.М. (2016) Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки : монографія / за заг. ред. доктора екон. наук, проф. І. М. Сотник. – Суми : Університетська книга, 2016. – 368 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80197>

45. Сотник І. (2018) Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / І. Сотник, Л. Таранюк. – Суми: Університетська книга, 2018. – 572 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80114>

46. Управління змінами : конспект лекцій / укладачі: П. В. Гриценко, Є. В. Коваленко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 76 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/339162013.pdf>

47. Фундаментальні основи фазового переходу до адитивної економіки: від проривних технологій до інституційної соціологізації рішень. Розробка концепції фазового переходу до адитивної економіки : звіт про НДР (проміжний) / кер. Л. Г. Мельник. Суми : СумДУ, 2021. 78 с. № 0121U109557. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89091>

48. Disruptive technologies for green economy formation in conditions of the fourth industrial revolution: the EU experience / I. Dehtyarova etc. // Socio-economic and management concepts: collective monograph / Krupelnytska I., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. P. 388-392. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/86986>

49. Karintseva O., Kharchenko M., Boon E.K., ...Melnyk V., Kobzar O.(2021). Environmental determinants of energy-efficient transformation of

national economies for sustainable development.. J. International Journal of Global Energy Issues, 2021, 43(2-3), P. 262–274
<https://doi.org/10.1504/IJGEI.2021.115148>

50. Karintseva O. I., Yevdokymov A. V., Yevdokymova A. V., Kharchenko M. O., Dron V. V. Designing the Information Educational Environment of the Studying Course for the Educational Process Management Using Cloud Services. Механізм регулювання економіки. 2020. № 3. С. 87-97. DOI: <https://doi.org/10.21272/mer.2020.89.07>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81759>

51. Kubatko, O. V., Chortok, Y. V., Honcharenko, O. S., Nechyporenko, R. M., & Moskalenko, I. M. (2019). Studying Features of Vehicle Type Selection by Trade and Logistics Enterprise. Mechanism of economic regulation. – 2019. – №3. – С. 73–82. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76448>

52. Melnyk L. H., Derykolenko O. M., Mazin Yu. O., Matsenko O. I., Piven V. S. Modern Trends in the Development of Renewable Energy: the Experience of the EU and Leading Countries of the World // Механізм регулювання економіки. 2020. № 3. С. 117-133. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81810>

53. Melnyk, L., Dehtyarova, I., Karintseva, O., Kubatko, O. Information factors in economic systems and business during transition to digital economy/Selected Aspects of Digital Society Development. Monograph 45. Edited by Tetyana Nestorenko and Aleksander Ostenda, Publishing House of University of Technology, Katowice, 2021. P. 173-178
<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87135>

54. Melnyk, L., Matsenko, O., Dehtyarova, I. & Derykolenko, O. (2019). The formation of the digital society: social and humanitarian aspects. *Digital economy and digital society*. T. Nestorenko & M. Wierzbik-Strońska (Ed.). Katowice: Katowice School of Technology. [in Ukrainian]. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74570>

55. Melnyk L.G., Kubatko O. (2017) The impact of green-innovations on environmental quality and energy resource consumption. International economic

relations and sustainable development : monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics T. Kurbatova. – RudaŚląska :Drukarnia i Studio GraficzneOmnidiumo 272 p. ISBN 978-83-61429-11-1

56. Melnyk, L., Dehtyarova, I., Kubatko, O., Karintseva, O., & Derykolenko, A. (2019). Disruptive technologies for the transition of digital economies towards sustainability. *Economic Annals-XXI*, 179(9-10), 22-30. doi: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85476>

57. Melnyk L., Sommer H., Kubatko O., Rabe M., Fedyna S. (2020). The economic and social drivers of renewable energy development in OECD countries. *Problems and Perspectives in Management*,18(4), 37-48. doi:10.21511/ppm.18(4).2020.04 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82719>

58. Melnyk, L., Karintseva, O., Kubatko, O., Derev'yanko, Y., & Matsenko, O. (2022). Restructuring of socio-economic systems as a component of the formation of the digital economy in ukraine. *Mechanism of an Economic Regulation*, (1-2(95-96), 7-13. URL: <https://doi.org/10.32782/mer.2022.95-96.01> <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/89627>

59. Tu, Y.-X., Kubatko, O., Karintseva, O., Piven, V. Decarbonisation drivers and climate change concerns of developed economies. *International Journal of Environment and Pollution*, 2022, 69(1-2), pp. 112–129

60. The effects of the management of natural energy resources in the European Union / V. Voronenko, B. Kovalov, D. Horobchenko, P. Hrycenko // *Journal of Environmental Management and Tourism*. – Craiova: ASERS Publishing, 2017. – Vol. 8, Issue Number 7(23), P. 1410-1419. Available at: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/1777>

61. Veklych O., Karintseva O., Yevdokymov A., Guillamon-Saorin E.(2020). Compensation mechanism for damage from ecosystem services deterioration: Constitutive characteristic. *J. International Journal of Global Environmental Issues*, 19(1-3), P. 129–142 <https://doi.org/10.1504/IJGENVI.2020.114869>